

PROGRAM WARSZTATU PISANIA SCENARIUSZA (POZIOM ŚREDNIOZAAWANSOWANY)

Autor programu i prowadzący: Michał J. Zabłocki

(wersja rozwinięta – moduł dla osób po kursie podstawowym lub z doświadczeniem scenariopisarskim)

I. Cel zajęć

Rozwinięcie i dopracowanie indywidualnego projektu scenariuszowego (krótko-, średnio- lub pełnometrażowego) poprzez:

- pogłębienie świadomości konstrukcji dramaturgicznej,
- opanowanie pracy w różnych gatunkach filmowych,
- rozwinięcie umiejętności rewingu i autokorekty,
- wykorzystanie narzędzi AI jako wsparcia procesu twórczego (nie zastępstwa autora),
- przygotowanie projektu do realiów produkcyjnych i rynkowych.

Efektom kursu jest **pierwsza, druga lub trzecia wersja scenariusza (rewrite)** filmu fabularnego średnio- lub pełnometrażowego o jakości umożliwiającej pitching, zgłoszenia konkursowe lub rozwój produkcyjny.

II. Tematy wykładów i konwersatoriów

1. Scenariusz jako konstrukcja – poziom zaawansowany

- analiza podstawowej struktury 3-aktowej w praktyce (warianty, deformacje, subwersje),
- midpoint jako punkt redefinicji stawki,
- aktywny vs. pasywny bohater – konsekwencje dramaturgiczne,
- stawka emocjonalna vs. fabularna.

2. Gatunki filmowe – analiza i zastosowanie

- dramat psychologiczny, thriller, komedia, film obyczajowy, kino gatunkowe, inne
- konwencja vs. oryginalność – gdzie kończy się schemat,
- ćwiczenia: pisanie tej samej sceny w różnych gatunkach,
- dekonstrukcja wybranych filmów jako modeli gatunkowych.

3. Narracja filmowa – formy zaawansowane

- narracja subiektywna, niewiarygodny narrator,
- voice-over – kiedy działa, kiedy szkodzi,
- struktury nielinearne (flashback, puzzle narrative),
- ograniczenia formalne (jedna lokacja, jedno ujęcie, jeden bohater).

4. Postać jako silnik dramaturgii

- cel, przeszkoda, strategia bohatera,
- łuk postaci (character arc) – kiedy jest konieczny, a kiedy zbędny,
- antagonistą jako funkcją systemu, nie tylko osobą,
- postaci drugoplanowe jako nośniki konfliktu.

5. Scena jako jednostka dramaturgiczna

- scena jako mini-film (wejście – rozwój – kulminacja – wyjście),
- konflikt w scenie vs. informacja,
- podtekst i milczenie jako narzędzie,
- analiza scen znanych filmów.

6. Dialog filmowy – poziom świadomy

- dialog realistyczny vs. stylizowany,
- ekonomia dialogu,
- ekspozycja ukryta,
- ćwiczenia: skracanie dialogów o 50% bez utraty sensu.

7. Rewrite – najważniejszy etap pracy scenarzysty

- first draft jako materiał roboczy,
- metody poprawy struktury i rytmu,
- identyfikacja błędów logicznych,
- różnica między poprawką a przepisywaniem od nowa.

8. Praca z AI w procesie scenariuszowym

- generowanie wariantów scen i rozwiązań dramaturgicznych,
- AI jako „partner do testowania pomysłów” (a nie autor),
- analiza scenariusza przez AI (stawka, konflikt, logika),
- ograniczenia AI: powtarzalność, brak intuicji, brak doświadczenia emocjonalnego,
- etyka i autorstwo. Problematyka praw autorskich.

9. Adaptacja i inspiracja

- scenariusz oryginalny vs. adaptacja,
- inspiracja vs. plagiat,
- praca na materiale literackim lub dokumentalnym,

- ćwiczenie: adaptacja krótkiego tekstu.

10. Styl scenariusza a styl reżysera

- ile scenarzysta „reżyseruje na papierze”,
- didaskalia – zakres i sens,
- punkt widzenia sceny (czyj film to jest?),
- relacja scenarzysta–reżyser.

11. Rynek i przygotowanie projektu

- rozwój projektu (development),
- pitching scenariusza,
- współpraca z producentem,
- przygotowanie materiałów (logline, synopsis, treatment – w wersji profesjonalnej).

III. Forma zajęć

- analiza scen filmowych i fragmentów scenariuszy,
- ćwiczenia pisarskie (indywidualne i grupowe),
- konsultacje projektów uczestników,
- praca z narzędziami AI (na przykładach),
- zadania między zajęciami (kolejne wersje scenariusza).

IV. Efekt końcowy

Uczestnik:

- posiada rozwinięty i poprawiony scenariusz,
- świadomie operuje strukturą i gatunkiem,
- potrafi diagnozować błędy dramaturgiczne,
- umie wykorzystać AI jako narzędzie wspierające,
- jest przygotowany do wejścia w proces produkcyjny.

Warunki przystąpienia do kursu: przedstawienie własnego oryginalnego scenariusza filmu fabularnego dowolnej długości, w przyjętym branżowym formacie, poprawnym językowo.